

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۳۳۷ |

نکته‌ها/ آیت‌الله جانری شیرازی

شرح حکمتی از

امیرالمؤمنین (علیه السلام)

در خصوص راستگویی

۲

مسئول نمایندگی سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی
در قم تشریح کرد

جزئیات سومین سوگواره بزرگ
علمی و فرهنگی امام رضا (علیه السلام)

۴

روحه خوانی سرفصلی از موقوفات آستان قدس رضوی را به
خود اختصاص داده است

وقف‌هایی برای سوگواران
دهه آخر صفر

۲

اجرای نمایش آیینی
«آسمان هشتم» آغاز شد

۴

دور دست‌ها

درگذشت دانشمند مدافع حقوق
شیعیان در اندونزی

«آزیوماردی آزرا» محقق برجسته اندونزیایی که در زمینه آموزش عالی اسلامی در این کشور نقش مهمی ایفا کرد و در سطح جهان به عنوان مروج گفت‌وگوی ادیان و مدافع حقوق شیعیان اندونزی شناخته شده بود در سن ۶۷ سالگی درگذشت.
ایکنا نوشته است: «آزیوماردی» که به تازگی به عنوان رئیس شورای مطبوعات اندونزی انتخاب شده بود، پس از یک حمله قلبی در پرواز به کوالالامپور در بیمارستان بستری شد. وی قرار بود در کنفرانس بین‌المللی تمدن اسلامی در جنوب شرق آسیا سخنرانی کند.
وی در طول حیات خود، نه تنها به عنوان یک روشنفکر مسلمان که از ایده اسلام میانه‌رو دفاع می‌کرد، بلکه به خاطر سهمش در روزنامه‌نگاری اندونزی و دیدگاه‌هایش در مورد اسلام و دموکراسی، شهرت پیدا کرده بود.
وی استاد ارشد تاریخ و فرهنگ اسلامی در دانشگاه ادبیات و علوم انسانی و دانشگاه دولتی اسلامی شریف هدایت‌الله جاکارتا بود.
آزیوماردی از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲ ریاست انجمن بین‌المللی مورخان آسیا را بر عهده داشت و همچنین نقش‌های مهمی در مؤسسه‌های دانشگاهی و تحقیقاتی بین‌المللی ایفا کرد. او همچنین سردبیری مجله مطالعات اسلامی «Studia Islamika» که توسط مرکز مطالعات اسلام و جامعه منتشر می‌شود را به عهده داشت و چند سال پیش مقاله‌ای با عنوان «اثر ایران در جنوب شرق آسیا: سیاست، ادبیات، زبان و الفبای جاوه‌ای» نوشته بود.

نیمکت زنده گی

پدر و مادر
خیرات

با برپایی موکب جوادالائمه(ع)

پرچم خدمت به زائران دهه پایانی صفر برافراشته شد

۴

انعکاس حال و هوای زائران یک قرن پیش در گزارش‌های تاریخی و سفرنامه‌ها

صفای زیارت با پای پیاده

می‌کرد. این گنبد زیبا، یک شاهکار تمام‌عیار است، شاهکاری که موجب می‌شود زائران مدتی توقف کنند و به آن بنگرند. دست روی سینه بگذارند و دعا کنند. مناره‌های طلایی از پشت درختان سر به فلک کشیده، گاهی خودنمایی می‌کنند. وقتی باد درختان را تکان می‌دهد، می‌توان تصویری زیبا و موقتی را از این مناره‌های بلند در مقابل خود داشت. درختان در ردیف‌های منظم، کنار دیوار شهر را گرفته‌اند.»

■ پذیرایی از زائران

زائران یک قرن پیش حرم رضوی به خصوص آن‌ها که در ایام آخر ماه صفر، پیاده خودشان را به مشهد می‌رساندند، شبی را در بیرون شهر اتراق می‌کردند؛ شاید در رباط طُرُق یا نزدیکی قلعه آبکوه و شاید در روستای امین‌آباد در شمال مشهد که فاصله‌اش تا دیوارهای شهر کم بود

نذری آن دوره بود. همان‌طور که اشاره شد، روستاهای اطراف مشهد نقش مهمی در این پذیرایی ایفا می‌کردند و آن‌طور که جهانگردان اروپایی گزارش می‌کنند، برای زائران حرم رضوی مقام و احترام ویژه‌ای قائل بودند؛ روستاهایی که امروز بخشی از شهر مشهد شده‌اند و یاد آن‌ها در قالب نام‌هایی مانند «بُقرآباد»، «شُقا»، «سمزقند»، «تلگرد»، «گل‌ختمی» و... در حافظه تاریخی شهر باقی مانده است. جالب اینجاست که این زائران بدون آنکه نیاز به نظم و نسق حکومتی باشند، طی طریق می‌کردند و خودشان را به مشهد می‌رساندند.

در سال‌هایی که قحطی نبود، پیوستگی این کاروان‌ها موجب امنیت آن‌ها می‌شد؛ یعنی هر کاروان با فاصله کمی از کاروان بعدی حرکت می‌کرد و این خود، آرامش را برای زائران پیاده

عکس رضوی - مهدی جهانگیری

امام رضا(ع) در پی داشت. در فاصله بیشتر از مشهد در غرب، شهرهای سبزوار و شاهرود و سمنان محل آسایش و استراحت زائران بودند. در جنوب اهالی خوتگرم شهرهایی مانند فردوس (تون) میزبان زائرانی از کرمان و یزد می‌شدند و در شرق نیز زائران مناطق غربی و مرکزی افغانستان امروز، از پذیرایی شیعیان این مناطق به ویژه در اطراف هرات بهره‌مند بودند. چنین به نظر می‌رسد که بخشی از ارائه خدمات به زائران، از طریق نهاد وقف و موقوفه‌های متعددی که برای مراسم مربوط به ولادت و شهادت امام رضا(ع) اختصاص یافته بود، تأمین می‌شد.

و در کمتر از یک ساعت می‌شد از آنجا به مشهد رسید. این توقف‌ها گاه با میزبانی مردمان پرفصلای این مناطق همراه می‌شد. افضل‌الملک در سفرنامه‌اش، از دیگ‌های متعددی سخن می‌گوید که در این مناطق برپا می‌کردند تا دمی میزبان زائران ثامن‌الحجج(ع) باشند. علت این توقف، بسته شدن دروازه شهر ساعتی پس از غروب آفتاب بود. درباره نوع نذری‌ها اطلاع دقیقی نداریم اما احتمالاً در فصل‌های برداشت میوه، باغداران بخشی از محصول خود را برای استفاده زائران امام رضا(ع) هدیه می‌کردند و «شله» و آش‌های محلی نیز عمده‌ترین غذاهای

ندازه. هر چی میگم بابا ما مال مردم خور نیستیم، میدم پولت خبْ. میگه فقط تخلیه... الهی امام رضا جان بطلبه بریم مشهد. پسر سالام هنوز حرم رو ندیده... خواهرم بورسیه دانشگاه گرفته. تا چند وقته دیگه میره من کلا تنها میشم...». زیر اجاق را خاموش می‌کنم و غذا را می‌کشم توی لعابی و رادیو را می‌بندم. باید بروم خانه مادرم. صدای بغض‌آلود و خسته و نگران و شاک‌تک‌تک شنونده‌ها می‌ماند توی ذهنم. انگار طرف مقابل همه‌شان من بودم. بالاخره همه ما خوبی‌ها و بدی‌هایی داریم

پی‌نوشت

امام حسن مجتبی‌(ع): شما را به پرهیزگاری و تفکر و اندیشه سفارش می‌کنم. زیرا تفکر، پدر و مادر تمام خیرات است.

منبر مجازی

قدرشناس یکدیگر باشیم

حجت‌الاسلام تراش‌بیون یک تعبیری داریم از آقا امیرالمؤمنین(ع) که فرمودند: «ای مالک، خوبی‌ها را ببین تا خوبی‌ها گسترش یابد... در زندگی مشترک هم همین است، گاهی اوقات چه خوب است ما جلوه‌های زیبای زندگی را به همدیگر بگوییم، اگر من از رفتاری خوشم می‌آید که همسرم انجام می‌دهد، حتماً از او تشکر کنم، بیان کنم ...مثلاً چقدر خوب است آدم دست به پیامک باشد، تشکر و قدردانی‌هایی را از همسرش داشته باشد... اصلاً یکی از مصادیق وفاداری و تعهد هم این است که قدرشناس خوبی‌های یکدیگر در زندگی باشیم.

نمی‌دانم چرا این ویژگی بین ما انسان‌ها وجود دارد که عیب‌های یکدیگر را خیلی راحت می‌گوییم یا واکنش نشان می‌دهیم یا با زبان بدنامان عیب‌های دیگران را به آنان می‌فهمانیم ولی اینکه قدردانی کنیم، اتفاق نمی‌افتد... یا در محیط خانه ما گاهی اوقات از فرزندانمان خیلی راحت گله‌مندی می‌کنیم ولی کمتر ویژگی‌های مثبت را می‌گوییم و بیان می‌کنیم ... لذا تعبیری که در عرف جامعه ما هم هست، می‌گویند تا آدم‌ها زنده‌اند، بدی‌هایشان دیده می‌شود همین که می‌میرند تازه پادمان می‌افتد این‌بنده خدا خوبی‌هایی هم داشته... البته نه اینکه بعد از مرگ هم این‌ها بیان نشود، قطعاً باید خوبی‌های انسان‌ها پس از مرگشان بیان شود اما در زمان حیات هم این را پررنگ‌تر کنیم، بیان کنیم. انسان‌های منصف، انسان‌های صلح، انسان‌های خوش‌بین از همین جنس هستند که خوبی‌های آدم‌ها را می‌بینند و فقط به دیدن هم اکتفا نمی‌کنند، واکنش نشان می‌دهند. واکنش‌های مثبت... از این جهت اگر بخواهیم در زندگی مشترکمان هم قدرداران یکدیگر باشیم، باید به این نکته توجه کنیم. اتفاقاً در نقطه مقابلهش روایت‌های شدیدی هم داریم برای افرادی که قدرشناس هستند. نبی مکرم اسلام(ص) فرمودند: اگر یک موقعی زن به شوهرش بگوید من از تو خیر ندیدم، خداوند همه اعمال خوب این زن را از بین می‌برد، شاید دلیلش یک واکنش طبیعی است از جانب خداوندی که عادل است، می‌گوید تو بین ۱۰سال، پنج سال، ۲۰سال کنار این شوهر زندگی کردی، مگر می‌شود این آدم در این ۲۰سال اصلاً خوبی نداشته باشد؟ ممکن است کم‌رنگ باشد... ممکن است در برابر بدی‌هایی که انجام می‌دهد تعدادش کمتر باشد اما نگو که از او خیر ندیدم... منصفانه برخورد کنیم ... اتفاقاً باید خوبی را ببینیم یعنی عیب‌هایش را زیاد به رویش نیاوریم چون در زندگی‌ها حرمت‌ها از بین می‌رود.